

עין משפט‏**ג**‏**נר מצוה**

לב:

הוֹדָה לַיהוָה בְּגוֹזֵן, משום דכל דבר מחזיקין ליה צחוקת מי שהיה צידו ואסּ היו שני עדים לא הוה מהימנן למימר ידיי חטפי השתא נמי כיון דמודה הוה ליה כגוזלן וא"ת וניהמניה בשצועה דדידיה חטף מיגו דאי צעי אמר לא חטפי והוה מהימן בשצועה דכה"ג אמר בסוף המוכר את הצית (ב"ב דף ע:.) גבי מפקיד אלל חזירו בשטר דנאמן לומר בשצועה החזרתי לך ולא מ"ל ליה היאך שטרך צידי מאי צעי צמיגו דאי צעי אמר נאנסו נאמן בשצועה (א) ויש לומר דירא לשקר דצדכ שהעד מכחישו כלאשכחן צחוקת הצתים (סס דף לז: וסס) גבי רבא צר שרשום דקאמר לקום צידי לא מצינ אמרת דהא נפק עלה קלא דארעא דיתמי היא ואין אדם טוען צריכא לטעמא דמחויב שצועה ואינו יכול לישצע דמשלס דצלא שצועה לא היה חושש להכחיש את העד ואיכא מיגו אכל לישצע דצדכ שהעד מכחישו זה ודאי קשה לו כמו דצדכ שהקול מכחישו: **ואמ"ר** מר חזרה שבועה אִמְחוּבִּי דה. מימה דהוה ליה למימר (ג) ואמר יחלוקו דהכי הלכתא דאמר לקמן פרק כל הנשבעין (דף מז. וסס) עבד רב נחמן עוצלא יחלוקו ועוד תימה דר' אבא הוה דאומר חזרה שצועה למחויב לה כדמוכח התם מנסכא דכחא וא"כ הוה ליה למימר הכל מודים צעד אחד וכשנגדו חשוד דחייב כר' אבא:

שמע מינה משביע עדי קרקע חייב. קאי נמי אהכל מודים צעד סוטה:
אבא בפירה והודאה אימא דא. (ג)קת תימה להר"ר יעקב דאורליני"ש דכפירה והודאה שמעינן נמי מרישא דטעמא כשכפר מוך כדי דיבור אף שני חייב משום דראשון נמי יכול לחזור עדיין ולהודות דאי לאו דיכול לחזור ולהודות שני אמאי חייב:
הא

לא צריכא כגון שכפרו שניהן יוחזר אחד מהן והודה בתוך כדי דיבור והא קא משמע לן דתוך כדי דיבור כדיבור דמי בשלמא לרב חסדא דמוקי לה לההוא כרבי יוסי הגלילי רישא אפשר לצמצם וסיפא איצטרך לאשמועינן דתוך כדי דיבור כדיבור דמי אלא לרבי יוחנן רישא תוך כדי דיבור סיפא תוך כדי דיבור תרתי למה לי מהו דתימא ה"מ כפירה וכפירה אבל כפירה והודאה אימא לא קמ"ל: היו שתי כיתי עדים כפרה הראשונה ואח"כ כפרה השניה: (ג)בשלמא שניה תתחייב דכפרה לה ראשונה אלא ראשונה אמאי הא

צידו ואסּ היו שני עדים לא הוה מהימנן למימר ידיי חטפי השתא נמי כיון דמודה הוה ליה כגוזלן וא"ת וניהמניה בשצועה דדידיה חטף מיגו דאי צעי אמר לא חטפי והוה מהימן בשצועה

ומחלוקת בעדי סוטה בעדי חסירה מר סבר דבר הגורם לממון כממון דמי וחייב ומר סבר אלא כממון דמי ופטור הכל מודים בשכנגדו חשוד על השבועה הכל מודים בעד אחד דר' אבא יִהְיֶה מוֹדִים בִּשְׂכַנְגְּדוֹ חֲשׂוֹד עַל הַשְּׁבוּעָה דחשיד מאן אילימא דחשיד לזה דאמר ליה מלוה אי אתית אסהדת לי הוה משתבענא ושקילנא ולימא ליה מי יימר דמשתבעת אלא יִכְנוּן שְׁשִׁנְיָהּן חֲשׂוּדִין (ג)דאמר מר חזרה שבועה למחויב לה ומתוך שאינו יכול לישבע משלם יִהְיֶה מוֹדִים בעד אחד דר' אבא (ג)דההוא גברא דחטף נסכא מחבריה אתא לקמיה דר' אמי הוה הִיִּיתִיב ר' אבא קמיה אול אייתי חד סהדא דמיחטף חטפה מיניה אמר ליה אין חטפי וידיי חטפי א"ר אמי היכי לדייני דייני להאי דינא לישלם ליכא תרי סהדי ליפטריה הא איכא חד סהדא דמחטף חטף לישתבע כיון דאמר אין חטפי וידיי חטפי הוה ליה כגוזלן א"ל ר' אבא יהוה ליה מחויב שבועה ואינו יכול לישבע וכל המחויב שבועה ואינו יכול לישבע משלם אמר רב פפא הכל מודים בעד מיתה שהוא חייב והכל מודים בעד מיתה שהוא פטור דאמר לה לדירה ולא אמר להו לבית דין (ג)דתנן יהאשה שאמרה מת בעלי תנשא מת בעלי תתיבם הכל מודים בעד מיתה שהוא חייב דלא אמר לדירה ולא אמר להו לבית דין שמע מינה משביע עדי קרקע חייב דלאמא דתפישא ממלטאלי: כפר אחד והודה אחד כו': השתא בזה אחר זה דתרווייהו קא כפרי אמרת הראשון חייב והשני פטור כפר אחד והודה אחד מיבעיא לא צריכא כגון שכפרו שניהן יוחזר אחד מהן והודה בתוך כדי דיבור והא קא משמע לן דתוך כדי דיבור כדיבור דמי בשלמא לרב חסדא דמוקי לה לההוא כרבי יוסי הגלילי רישא אפשר לצמצם וסיפא איצטרך לאשמועינן דתוך כדי דיבור כדיבור דמי אלא לרבי יוחנן רישא תוך כדי דיבור סיפא תוך כדי דיבור תרתי למה לי מהו דתימא ה"מ כפירה וכפירה אבל כפירה והודאה אימא לא קמ"ל: היו שתי כיתי עדים כפרה הראשונה ואח"כ כפרה השניה: (ג)בשלמא שניה תתחייב דכפרה לה ראשונה אלא ראשונה אמאי הא

ומחלוקת בעדי סוטה. אומר מחלוקת שנחלקו חכמים ורבי אלעזר ברבי שמעון במשביע עד אחד של ממון בלומר מחלוקת עממו חלוקים הם במשביע שני עדי סמירת סוטה וכפרו דלרבי אלעזר דמחייב במשביע עד אחד דממון משום דבר הגורם לממון מחייב נמי צהי שאליו העידו שמה היו גורמין לה שתהא מודה מיראת צדיקת מים: **הכל מודים בשכנגדו חשוד על השצועה**. מי שצעל דינו חשוד על השצועה וכופר לו ממון ועד אחד יודע צו והשביעו זה שיעיד וכפר שהוא חייב שזה אחד מן הנשבעין ונותלין כלאמרינן צפ"ל כל הנשבעין (לקמן דף מד:.) הלכך אילו העיד וחייב את החשוד שצועה היו צ"ד מגלגלי את השצועה על זה לישבע במשביע עד אחד לקמן שהוא חייב כדמפרש אלא דאמר לקמן שהוא חייב כדמפרש ואזיל: **מי יימר דמשפצנע**. ואכתי גורם לממון הוא דהוי ולרצנן פטור: **דאמר מר**. לקמן צפרכ כל הנשבעין היכא דשניהן חשודין חזרה שצועה על המחויב אותה ומתוך שאינו יכול לישבע שהוא חשוד הוא משלם שהרי או שצועה או תשלומין מוטלין עליו. הלכך המשביע עד אחד היודע דצדכ וכפר חייב העד קרבן שצועה שאס העיד נתחייב הלזו שצועה ואין כאן שצועה מאחר ששניהן חשודין אלא תשלומין: **נסכא**. חתיכת כסף מותק לשון (ישעיה מ) הפסל נסך חרש: **חטפי וידיי חטפי**. שלי חטפתי שאתה גולתו ממני: **ליפטריה**. מלהחזירו שהרי אין כאן שני עדים ומיגו דאי צעי אמר לא חטפתי כי אמר נמי ידיי חטפתי נאמן: **איכא חד סהדי**. דחטפה מיניה ואי הוה אמר לא חטפתי היה צריך לישבע להכחיש העד: **לישלם**. שאין כל החוטפין נאמנים לומר שלי גולתי דא"כ אין לך גולן שמשלם ואפילו יש עדים: **ליכא סרי סהדי**. דחטפה ואיכא למימר מיגו: **לשפצע**. שצועה שהעד מחייבו: **כיון דאמר אין חטפי**. הוה ליה כגולן והמתחייב שצועה על פי עד אחד צריך לישבע על מה שהעד מעיד ולהכחיש את העד חוה אינו יכול לישבע על כך שהרי מודה הוא לדברי העד שחטפה והוה האף גברא אכל שצועה זו כגולן אכל כל שצועות שאינו יכול לישבע עליהן אף זה בשצועה זו אינו יכול לישבע שהרי

דאמר מר. לקמן צפרכ כל הנשבעין היכא דשניהן חשודין חזרה שצועה על המחויב אותה ומתוך שאינו יכול לישבע שהוא חשוד הוא משלם שהרי או שצועה או תשלומין מוטלין עליו. הלכך המשביע עד אחד היודע דצדכ וכפר חייב העד קרבן שצועה שאס העיד נתחייב הלזו שצועה ואין כאן שצועה מאחר ששניהן חשודין אלא תשלומין: **נסכא**. חתיכת כסף מותק לשון (ישעיה מ) הפסל נסך חרש: **חטפי וידיי חטפי**. שלי חטפתי שאתה גולתו ממני: **ליפטריה**. מלהחזירו שהרי אין כאן שני עדים ומיגו דאי צעי אמר לא חטפתי כי אמר נמי ידיי חטפתי נאמן: **איכא חד סהדי**. דחטפה מיניה ואי הוה אמר לא חטפתי היה צריך לישבע להכחיש העד: **לישלם**. שאין כל החוטפין נאמנים לומר שלי גולתי דא"כ אין לך גולן שמשלם ואפילו יש עדים: **ליכא סרי סהדי**. דחטפה ואיכא למימר מיגו: **לשפצע**. שצועה שהעד מחייבו: **כיון דאמר אין חטפי**. הוה ליה כגולן והמתחייב שצועה על פי עד אחד צריך לישבע על מה שהעד מעיד ולהכחיש את העד חוה אינו יכול לישבע על כך שהרי מודה הוא לדברי העד שחטפה והוה האף גברא אכל שצועה זו כגולן אכל כל שצועות שאינו יכול לישבע עליהן אף זה בשצועה זו אינו יכול לישבע שהרי

זהו שצדקת מים: **הכל מודים בשכנגדו חשוד על השצועה**. מי שצעל דינו חשוד על השצועה וכופר לו ממון ועד אחד יודע צו והשביעו זה שיעיד וכפר שהוא חייב שזה אחד מן הנשבעין ונותלין כלאמרינן צפ"ל כל הנשבעין (לקמן דף מד:.) הלכך אילו העיד וחייב את החשוד שצועה היו צ"ד מגלגלי את השצועה על זה לישבע במשביע עד אחד לקמן שהוא חייב כדמפרש אלא דאמר לקמן שהוא חייב כדמפרש ואזיל: **מי יימר דמשפצנע**. ואכתי גורם לממון הוא דהוי ולרצנן פטור: **דאמר מר**. לקמן צפרכ כל הנשבעין היכא דשניהן חשודין חזרה שצועה על המחויב אותה ומתוך שאינו יכול לישבע שהוא חשוד הוא משלם שהרי או שצועה או תשלומין מוטלין עליו. הלכך המשביע עד אחד היודע דצדכ וכפר חייב העד קרבן שצועה שאס העיד נתחייב הלזו שצועה ואין כאן שצועה מאחר ששניהן חשודין אלא תשלומין: **נסכא**. חתיכת כסף מותק לשון (ישעיה מ) הפסל נסך חרש: **חטפי וידיי חטפי**. שלי חטפתי שאתה גולתו ממני: **ליפטריה**. מלהחזירו שהרי אין כאן שני עדים ומיגו דאי צעי אמר לא חטפתי כי אמר נמי ידיי חטפתי נאמן: **איכא חד סהדי**. דחטפה מיניה ואי הוה אמר לא חטפתי היה צריך לישבע להכחיש העד: **לישלם**. שאין כל החוטפין נאמנים לומר שלי גולתי דא"כ אין לך גולן שמשלם ואפילו יש עדים: **ליכא סרי סהדי**. דחטפה ואיכא למימר מיגו: **לשפצע**. שצועה שהעד מחייבו: **כיון דאמר אין חטפי**. הוה ליה כגולן והמתחייב שצועה על פי עד אחד צריך לישבע על מה שהעד מעיד ולהכחיש את העד חוה אינו יכול לישבע על כך שהרי מודה הוא לדברי העד שחטפה והוה האף גברא אכל שצועה זו כגולן אכל כל שצועות שאינו יכול לישבע עליהן אף זה בשצועה זו אינו יכול לישבע שהרי

זהו שצדקת מים: **הכל מודים בשכנגדו חשוד על השצועה**. מי שצעל דינו חשוד על השצועה וכופר לו ממון ועד אחד יודע צו והשביעו זה שיעיד וכפר שהוא חייב שזה אחד מן הנשבעין ונותלין כלאמרינן צפ"ל כל הנשבעין (לקמן דף מד:.) הלכך אילו העיד וחייב את החשוד שצועה היו צ"ד מגלגלי את השצועה על זה לישבע במשביע עד אחד לקמן שהוא חייב כדמפרש אלא דאמר לקמן שהוא חייב כדמפרש ואזיל: **מי יימר דמשפצנע**. ואכתי גורם לממון הוא דהוי ולרצנן פטור: **דאמר מר**. לקמן צפרכ כל הנשבעין היכא דשניהן חשודין חזרה שצועה על המחויב אותה ומתוך שאינו יכול לישבע שהוא חשוד הוא משלם שהרי או שצועה או תשלומין מוטלין עליו. הלכך המשביע עד אחד היודע דצדכ וכפר חייב העד קרבן שצועה שאס העיד נתחייב הלזו שצועה ואין כאן שצועה מאחר ששניהן חשודין אלא תשלומין: **נסכא**. חתיכת כסף מותק לשון (ישעיה מ) הפסל נסך חרש: **חטפי וידיי חטפי**. שלי חטפתי שאתה גולתו ממני: **ליפטריה**. מלהחזירו שהרי אין כאן שני עדים ומיגו דאי צעי אמר לא חטפתי כי אמר נמי ידיי חטפתי נאמן: **איכא חד סהדי**. דחטפה מיניה ואי הוה אמר לא חטפתי היה צריך לישבע להכחיש העד: **לישלם**. שאין כל החוטפין נאמנים לומר שלי גולתי דא"כ אין לך גולן שמשלם ואפילו יש עדים: **ליכא סרי סהדי**. דחטפה ואיכא למימר מיגו: **לשפצע**. שצועה שהעד מחייבו: **כיון דאמר אין חטפי**. הוה ליה כגולן והמתחייב שצועה על פי עד אחד צריך לישבע על מה שהעד מעיד ולהכחיש את העד חוה אינו יכול לישבע על כך שהרי מודה הוא לדברי העד שחטפה והוה האף גברא אכל שצועה זו כגולן אכל כל שצועות שאינו יכול לישבע עליהן אף זה בשצועה זו אינו יכול לישבע שהרי

מסורת הש"ם

(א) [לקמן מז.]. (ב) לקמן דף מז. (ג) דף דף לג: (ד) [נע חוס'] לקמן מז. ד"ה הוה: (ה) יבמות דף גז: ודף קיד: עידות פ"א מ"ב. (ו) [לקמן לו.]. (ז) בס"א: מיתה,

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה הוה ליה וכו' יו"ל דירא. כ"צ בחוקת הנמים דף לז מנאכר בתוס' דמסקי' דשפיר אמרינן מיגו ככה"ג והכי משמע בספר חרומות הדשן ס"י שג"ה לדברי התוס' סתרי אהדי: (ב) ד"ה ואמר וכו' דהוה ליה למימר יחלוקו כג"ל ומיבא ואמר נמחק: (ג) ד"ה אכל וכו' קתא תימה. כ"צ והר"ן מרץ קושא וז ע"ש:

מוסף רש"י

היכי לדייני דייני להאי דינא. שאלו היו שנים מעידיה אותם שחטף, היינו מחייבין אותו לשלם, שאין אדם נאמן לחטוף דבר מיד חברו ולומר שלי אני חוטף אלא אם כן יש לו עדים, דהעמד ממון על חוקתו חוה המוחזק צו אין אדם יכול להוצילו ממנו בלא חטוף והחוטף ממנו גולן גמור ואי נמי לא היה כאן עד אחד שחטף, כי אמר נמי חטפי וידיי חטפי מהימן, מיגו דאי הוה צעי הוה אמר לא חטפי, שהרי אלו יוראים אותו מוחזק בנמון, אי נמי כי איכא חד עד שחטף אילו היה זה מחזיקו לומר לא חטפתי היה נשבע שלא חטף להכחיש את העד, דעד אחד קס הוה לשצועה, וגו' דרכים הללו היה דיוק פשוט, אכל הכא דאיכא עד אחד שחטף חוה אינו מחזיקו אלא מודה שדאי חטף וידיה חטף, היכי לדייני דייני להאי דינא (רשב"ם ב"ב דף.). לישלם. דהא מודה דחטף ולא כל הימנן כל חוטף לומר שלי חטפתי, ליכא רמי סהדי. ומיגו דאי צעי אמר לא חטפתי, מהימן נמי למימר ידיי חטפי (לקמן מז.). ליפטריה. משום האי מיגו, הא איכא חד סהדא, ואי אמר לא חטפתי הוה צעי לאשתבעי להכחיש את העד (לשחבע. את השצועה שהעד מחייבו אינו יכול, דהא מודה דחטף והעד מחייבו לישבע שלא חטף, וגבי הך שצועה הוא פסול כגולן אכל כל שצועות, והא ליכא למימר לשחבע דדידיה חטף, שאין זו שצועה המוטלת עליו (סו). מות בעלי תנשא. אם אין כאן יוסם יבמות

(בצ)